

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/247/2018
Identifikačné číslo spisu:	4212224441
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4212224441.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Obce Radvaň nad Dunajom, Radvaň nad Dunajom 58, zastúpeného JUDr. Marianou Zavackou, advokátkou so sídlom v Komárne, Nádvorie Európy 32/3, proti žalovanému B., bývajúcemu v F., zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Roman Blažek, s.r.o., so sídlom v Komárne, Pohraničná 4, IČO: 36 721 123, o vypratanie nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 5 C 72/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 24. mája 2018 sp. zn. 7 Co 270/2017, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Komárno (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 31. januára 2017 č. k. 5 C 72/2014-294 uložil žalovanému povinnosť vypratať nehnuteľnosť zapísanú na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. A. ako parc. KN č. XXX/XX, zastavané plochy a nádvoria vo výmere 88 m² a odstrániť opltenie na nej zriadené do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobcovi trovy konania. Žalobca sa žalobou domáhal vypratania predmetnej nehnuteľnosti, ktorej je výlučným vlastníkom, pretože žalovaný ho oplotil a užíva ho bez právneho dôvodu. Žalovaný sa bránil tým, že neužíva celú výmeru predmetnej nehnuteľnosti, ale iba jej časť, pričom sa stal jej vlastníkom z titulu vydržania. Súd prvej inštancie konštatoval dôvodnosť žaloby, lebo žalobca preukázal svoje vlastníctvo k nehnuteľnosti tvoriacu predmet sporu, ako aj skutočnosť, že žalovaný predmet sporu užíva bez právneho dôvodu. Žalovaný napriek doručenej výzve na vypratanie nehnuteľností, túto nevypratol a opltenie brániace v prechode ostatným vlastníkom susediacich nehnuteľností neodstránil. Súd prvej inštancie skúmal obranu žalovaného spočívajúcu v nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním, kde oprávnenú a dobromyseľnú držbu odvodzoval žalovaný od svojich právnych predchodcov. Súd konštatoval, že v predmetnej veci žalobca listinným dôkazom preukázal opak tvrdenia žalovaného o dobromyseľnosti jeho právneho predchodcu K., nakoľko z jeho žiadosti z 16. februára 1994 adresovanej obecnému zastupiteľstvu vyplynulo, že si bol vedomý celkovej výmery svojej nehnuteľnosti, a že požiadal zastupiteľstvo buď o predaj alebo o prenájom susediaceho pozemku vo vlastníctve žalobcu. Od

uvedeného dátumu nemožno o tomto právnom predchodcovi žalovaného hovoriť ako o osobe dobromyseľného užívateľa, nakoľko žalobca mu udelil titul na užívanie vo forme prenájmu, čo nemôže byť podkladom pre vydržanie vlastníckeho práva. Vzhľadom na to, že K. nehnuteľnosti nadobudol kúpou v roku 1988, nesplnil ani zákonom stanovenú desaťročnú vydržaciú dobu. Žalovaný, ktorý nehnuteľnosti nadobudol kúpou v roku 2005 nesplnil zákonom stanovenú desaťročnú vydržaciú dobu ani v prípade jeho dobromyseľnosti, nakoľko žalobca ho vyzval na uvoľnenie pozemku výzvou z 21. decembra 2011. Súd prvej inštancie ďalej skúmal aj právny titul užívania predmetu sporu žalovaným na základe udeleného súhlasu obecným zastupiteľstvom žalobcu z 25. februára 1994. V tomto ohľade dospel k záveru, že medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného k dohodnutiu podstatných náležitostí nájomnej zmluvy nedošlo, pretože okrem udelenia súhlasu s prenájomom neboli žiadne ďalšie zmluvné podmienky dojednané, čo malo za následok absolútnu neplatnosť nájomnej zmluvy. Nakoľko ani tento inštitút medzi stranami neexistoval, súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný nepožíva žiadnu právnu ochranu a predmetný pozemok užíva bez právneho titulu, a na tomto základe žalobe vyhovel.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 24. mája 2018 sp. zn. 7 Co 270/2017 potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a konštatoval jeho vecnú správnosť. Na zdôraznenie jeho správnosti doplnil, že v konaní nebolo preukázané, že právny predchodca žalovaného splnil všetky zákonné znaky vydržania vlastníckeho práva k spornému pozemku, pretože s ohľadom na vykonané dokazovanie nemohol byť dobromyseľný. Ďalej tiež poukázal na to, že právnemu predchodcovi chýbala existencia právneho titulu, o ktorý sa opiera dobrá viera držiteľa. Ako podmienka vydržania nestačí subjektívne presvedčenie držiteľa, že vec alebo právo mu patrí, ale je potrebné, aby bol držiteľ v dobrej viere s prihliadnutím na všetky okolnosti. Ani skutočnosť, že právny predchodca žalovaného na spornej parcele osadil žumpu a vysadil vinič nepreukazuje, že ju považoval za svoje vlastníctvo a ak áno, na základe akej právnej skutočnosti. Na druhej strane nemal odvolací súd za sporné, že žalovaný už nadobudol nehnuteľnosť v roku 2005 oplotenú a mohol byť v domnení, že ako taká tvorí jeho vlastníctvo. Na strane žalovaného však nedošlo k uplynutiu vydržacej doby, keďže nehnuteľnosť nadobudol v roku 2005 a už v roku 2011 sa žalobca domáhal vypratania danej nehnuteľnosti, pretože platí, že dobrá viera zaniká v okamžiku, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Naplnenie dovolacieho dôvodu videl v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia, čím sa podľa neho malo stať nejasným, nezrozumiteľným a nepreskúmateľným. Podľa žalovaného odvolací súd jasne a výstižne nevysvetlil, akými vnútornými úvahami sa pri svojich myšlienkových pochodoch pri rozhodovaní riadil. V ďalšom texte dovolania sa žalovaný obmedzil na spochybňovanie záverov vyplývajúcich zo skutkového stavu, ku ktorým dospel odvolací súd. Tvrdil, že ak by si nebol právny predchodca žalovaného K. istý svojím vlastníctvom ku spornej nehnuteľnosti, jeho investície z roku 1990 do nej (plot, vinič) by boli v rozpore s elementárnou logikou. Podľa žalovaného odvolací súd na jednej strane tvrdí, že žalovaný nadobudol nehnuteľnosť v roku 2005 oplotenú a mohol byť v domnení, že ako taká tvorí jeho vlastníctvo, ale na strane druhej, prečo túto domnienku neprípustil odvolací súd aj u právneho predchodcu zostalo nevysvetlené. Namietal tiež konštatovanie odvolacieho súdu v odseku 10. odôvodnenia, podľa ktorého „povinnosťou opatrného vlastníka bolo poznať aj hranice svojho pozemku“. V súvislosti s týmto záverom mal za to, že odvolací súd jednostranne negatívne hodnotil konanie žalovaného a k žalobcovi sa takto nevyjadril. Žalovaný v dovolaní tiež uviedol, že napadnuté rozhodnutie je prekvapivé a v rozpore s článkom 2 CSP, pričom v tejto súvislosti poukázal na stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky z 31. mája 2011 sp. zn. 22 Cdo 751/2011. Na podklade uvedených námietok žalovaný navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu sa vyjadril žalobca, ale vyjadrenie neobsahovalo žiadnu skutkovú ani právnu argumentáciu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané skúmal, či sú splnené podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Z ustanovenia § 420 CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Žalovaný prípustnosť podaného dovolania vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP argumentujúc tým, že zo strany odvolacieho súdu nesprávnym procesným postupom došlo k znemožneniu jeho procesných práv v takej miere, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Nesprávnym procesným postupom v zmysle § 420 písm. f/ CSP sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017). Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, nie je ním ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 Cdo 18/2018, 2 Cdo 39/2018, 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Ústavný súd považuje tieto závery najvyššieho súdu za ústavne udržateľné (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018).

11. Dovolaateľ vytýka odvolaciemu súdu nedostatočnú preskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia. K uvedenej námietke najvyšší súd uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala pritom názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania“

zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016. Právna veta tohto stanoviska znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Podstata tohto stanoviska je aktuálna aj za účinnosti CSP (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017). V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí, sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

12. V preskúmvanej veci obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, o ktoré ide napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne keď odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia má také nedostatky, že svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi dôsledkami predstavuje exces, ktorý možno charakterizovať ako „justičný omyl“ v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napr. Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

13. V danom prípade z rozhodnutia je dostatočne zrejmé čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd, aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; vysvetlil tiež dôvody. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu. K námietke žalovaného, podľa ktorej odvolací súd na jednej strane tvrdil, že žalovaný nadobudol nehnuteľnosť v roku 2005 oplotenú a mohol byť v domnení, že ako taká tvorí jeho vlastníctvo, ale na strane druhej túto domnienku nepripustil odvolací súd aj u právneho predchodcu, zostalo nevysvetlené, dovolací súd uvádza, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí (ako aj súd prvej inštancie) vysporiadal s dobromyseľnosťou držby právneho predchodcu žalovaného, pričom žalovaný pri jej preukázaní neunesol dôkazné bremeno, v dôsledku čoho dospeli oba konajúce súdy k zhodnému záveru, že dobromyseľnosť v užívaní spornej nehnuteľnosti právnych predchodcov žalovaného daná nebola. Ďalšie námietky žalovaného o jednostrannom kritickom hodnotení žalovaného tým, že povinnosťou opatrného vlastníka je poznať hranice svojho pozemku a opätovné narážanie na dobromyseľnosť právneho predchodcu žalovaného dovolací súd vyhodnotil tiež ako nedôvodné, pretože takéto námietky a spochybňovanie záverov odvolacieho súdu, ako už bolo uvedené v odstavcoch vyššie, nie sú spôsobilé založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd považuje za potrebné, v súvislosti s týmito námietkami žalovaného, zdôrazniť, že dovolanie nie je ďalším odvolaním a prípustnosť dovolania nemôže byť podľa platnej právnej úpravy založená subjektívnou nespokojnosťou neúspešnej strany s výsledkom sporu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Po preskúmaní veci preto dovolací súd dospel k záveru, že postup odvolacieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

14. Námitka žalovaného o prekvapivosti rozhodnutia a porušení článku 2 CSP s poukazom na stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky z 31. mája 2011 sp. zn. 22 Cdo 751/2011 vzbudzuje dojem, že žalovaný namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, teda dovolací dôvod podľa § 421. Tento dovolací dôvod však žalovaný neuplatnil, teda ani kvalifikovane nešpecifikoval. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie vecí, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa žalobcu riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie riešiace otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

15. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávnych a hmotnoprávnych otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj analogicky 1 Cdo 23/2017, 2 Cdo 117/2017, 3 Cdo 6/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 78/2017).

16. Záverom, pre úplnosť vysporiadania sa s touto námietkou, dovolací súd poukazuje na to, že žalovaným uplatnenú prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení (porovnaj R 54/2012, R 24/2017).

17. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

18. Dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.